

Istwa Kache Vèsè Karant lan - Nimewo Diznèf

Dezyèm Malè a — Pati Sis

Jeff Pippenger

2026-07-20

Liv Danyèl ak Revelasyon yo konplete youn lòt, sa vle di ansanm yo mennen youn lòt nan pèfeksyon.

"Nan Liv Revelasyon an, tout liv Labib yo rankontre epi yo fini. Men konpleman liv Danyèl la." Acts of the Apostles, 585.

Wayòm pwofesi Bib la dwe vin sant atansyon etidyan pwofesi a, paske se ladan yo istwa ekstèn dènye jou yo prezante sitou.

"Li pi bon anpil pou moun aprann, nan limyè Pawòl Bondye a, kòz ki dirije monte ak tonbe wayòm yo. Se pou jèn yo etidye dokiman sa yo, epi wè kijan vrè pwosperite nasyon yo te makonnen ak akseptasyon prensip diven yo. Se pou li etidye istwa gwo mouvman refòm yo, epi wè konbyen fwa prensip sa yo, byenke yo te meprize yo epi rayi yo, epi yo te mennen defansè yo nan prizon ak sou echafod la, se atravè menm sakrifis sa yo yo te triyonfe." Education, 238.

Istwa sakre yo, kit se "gwo mouvman refòmasyon yo," oswa "leve ak tonbe wayòm yo;" istwa sakre yo se yon kesyon lavi osinon lanmò nan Pawòl Bondye a. Pòl te ekri nan 2 Tesalonisyen chapit de ke moun ki pa renmen verite a, epi ki apre sa resevwa yon gwo desepsyon; yo fè sa paske yo te chwazi rejte mesaj Pòl te idantifye nan pasaj la. Pasaj la idantifye relasyon ant Wòm payen ak Wòm papal, ki se tou relasyon Pergam ak Tiyatir e ki se tou relasyon fè ak ajil, ansanm avèk relasyon dragon an ak bèt la. Leve Wòm papal la, jan Tiyatir reprezante l, ak tonbe Wòm payen an, jan Pergam reprezante l, se yon verite moun ki resevwa gwo desepsyon an rayi.

Nan istwa Millerite la, deba ant Millerite yo ak Pwotestan yo ki te jwenn plas li sou tablo pyonye 1843 a te konsène ki pouvwa istorik ki te reprezante kòm "vòlè pèp ou a" nan vèsè katòz nan Danyèl onz. Èske vòlè yo te monte Wòm payen an, jan Millerite yo te soutni an, oswa èske se te tonbe Seleusid yo, jan Pwotestan yo te pretann?

"Chak nasyon ki parèt sou sèn aksyon an te resevwa pèmasyon pou okipe plas li sou tè a, pou yo te ka wè si li ta akonpli objektif 'Veyatè a ak Sen an.' Pwofesi te trase monte ak tonbe gran anpi mond lan yo—Babilòn, Medo-Pès, Lagrès, ak Wòm. Avèk chak nan sa yo, menm jan ak nasyon ki te gen mwens pouvwa yo, listwa te repete tèt li. Chak te gen peryòd eprèv pa li, chak echwe, glwa li te fennen, pouvwa li te disparèt, epi yon lòt te pran plas li...."

"Soti nan leve ak tonbe nasyon yo jan sa parèt klè nan paj Ekriti Sen yo, yo bezwen aprann jan glwa senpman ekstèn ak mondèn pa vo anyen. Babilòn, avèk tout pouvwa li ak tout mayifisans li, yon bagay mond nou an pa janm wè ankò depi lè sa a,—pouvwa ak mayifisans ki, pou moun epòk sa a, te sanble tèlman fèm ak dirab,—ala jan li disparèt nèt! Menm jan ak 'flè zèb la' li peri. Se konsa tout sa ki pa gen Bondye kòm fondasyon li peri. Se sèlman sa ki mare ak

objektif Li epi ki eksprime karaktè Li ki kapab dire. Prensip Li yo se sèl bagay fèm mond nou an konnen.” Education, 177, 184.

Istwa biblik la se vizyon Salomon te di, lè li manke, pèp la peri. Millerit yo te rekonèt e yo te pwoklame san senkant ane yo, ki reprezante kòm “senk mwa” nan Revelasyon chapit nèf, vèsè senk ak dis, men yo pa t fouye byen fon nan istwa ki reprezante nan chapit nèf Revelasyon an. Yo te idantifye kòrèkteman senk mwa vèsè dis la, men li parèt yo te panse ke, paske vèsè senk ak dis toude genyen ekspresyon “senk mwa” a, sa te senpleman reprezante yon anfas sou pwofesi soufrans lan ki reprezante nan toude vèsè yo. Kounye a li fasil pou demonstre ke lè vèsè senk la reprezante “senk mwa,” li reprezante san senkant ane ki te kòmanse nan lanmò Mohammed an 632, e ki te fini an 782 ak imilyasyon Enperatris Irene nan Anpi Bizanten an, oswa Anpi Women lès la.

Pyonye yo te gen rezon nan aplikasyon yo te fè sou vèsè dis la kòm batay Nikomedi a, nan dat 27 jiyè 1299, kòm kòmansman san senkant ane ki te fini ak imilyasyon dènye Konstanten ki te gouvène nan Konstantinòp nan dat 27 jiyè 1449. Liy sou liy, yon peryòd san senkant ane idantifye Islam atravè lemond, jan li reprezante pa ni premye malè Islam Arabi a ni dezyèm malè Islam Latiki a. Islam ki te imilye ni anperè a ni anperatris la ansanm idantifye Islam atravè lemond k ap konkeri yon wayòm ki konpoze de yon fanm, Irene reprezante l, ak yon gason, dènye Konstanten an reprezante l.

Nan san senkant ane ki fini ak imilyasyon Irèn nan, Islam Arabi pran kontwòl zòn oswa teritwa Bizanten an, kite Irèn nan nan yon pozisyon tèlman imilyan ke li te oblije peye lajan taks pandan twa ane, pami lòt egzaksyon. Lè imilyasyon Konstanten dènye a te rive, sa te make kòmansman yon peryòd katran ki fini ak yon syèj ak ranvèsman kapital Wòm lès la. Nan toude ka yo, se te Islam—Islam Arabi pou Irèn, epi Islam Tik pou Konstanten dènye a. Nan dènye jou yo, Islam mondyal, jan li reprezante pa de temwen yo, sètadi Islam Arabi ak Islam Tik, jan yo tabli nan premye ak dezyèm malè yo, pral dabò pran teritwa a, epi apre sa kapital la. Antite politik dènye jou a, ki reprezante pa Konstanten Wòm lès la, marye senbolikman ak antite relijye dènye jou a, ki reprezante pa Irèn Wòm lès la. Mwen sèvi ak tèms antite politik ak relijye a pou montre ke senbòl imaj bèt la parèt dabò Ozetazini epi apre sa nan lemonn. Imaj bèt la se maryaj senbolik Konstanten ak Irèn, ki toude sibi imilyasyon lè yo pèdi teritwa yo ak kapital yo anba men Islam.

Maryaj yo idantifye lè yo aliyen de istwa yo ansanm, epi li te prefigire pa maryaj ant Constantia ak Licinius an 313, lè Edik Milan an te mete an aplikasyon, epi legliz senbolik Smirn nan te fini, epi legliz senbolik Pègam la te kòmanse. Moun Pòl idantifye kòm moun ki resevwa yon gwo ilizyon refize wè mesaj avètisman Pòl la, ki gen ladan l yon apostazi, anvan nonm peche a revele. Apostazi a fèt nan istwa Pègam lan, epi nonm peche a te revele an 538, lè legliz Tiyatir la te kòmanse.

Pa kite pèsonn twonpe nou nan okenn fason; paske jou sa a p ap vini, si pa gen apostazi a rive anvan, epi si nonm peche a pa devwale, pitit pèdisyon an; li menm ki opoze tèt li e ki leve tèt li pi wo pase tout sa yo rele Bondye, oswa tout sa yo adore; konsa, kòm Bondye, li chita nan tanp Bondye a, ap montre tèt li tankou li se Bondye. 2 Tesalonisyen 2:3, 4.

Istwa Wòm lès la bay de temwen konsènan verite pwofetik la, ki reprezante tou nan relasyon senbolik Wòm lès la avèk Wòm lwès la. Nan relasyon sa a, Wòm lwès la se legliz la, epi Wòm lès la se leta a. Wòm se yon konbinezon legliz ak leta, jan sa reprezante tankou fè ak ajil nan chapit de liv Danyèl la.

Youn nan rezon ki fè li ka wè avèk konviksyon ke, nan dènye jou yo, Islam mondyal la vini kont yon pouvwa ki reprezante kòm yon konbinezon legliz ak leta, pandan li pran teritwa ak kapital li, se paske sa soutni pa de lòt temwen ki soti nan istwa sakre Revelasyon nèf la. Osman te konkeri teritwa Nikomedi nan dat 27 jiyè 1299, epi li te konkeri teritwa Nise de zan apre, an 1301. Pitit gason li te konkeri vil kapital Nise an 1331, epi menm pitit gason sa a te konkeri vil kapital Nikomedi apre yon syèj katran ki te fini an 1337. Pyonye yo te make 27 jiyè 1299 avèk Osman, men yo pa t janm gade batay ki te vin apre a, batay Nise a, kòm dezyèm etap istorik pou tabli Anpi Otoman an. 27 jiyè 1299 se te premye etap pami plizyè etap pou rive nan lwa dimanch lan. De premye etap Islam Tik la te idantifye kòmansman yon pwofesi ki te fini an 1449, epi answit ankò an 1840, epi answit ankò nan 11 septanm, epi answit ankò nan 31 desanm 2023.

Premye nan de etap sa yo te make non sèlman kòmansman san senkant ane yo, men li te make tou kòmansman trantuit ane yo. Li te kòmanse lè Osman te pran teritwa Nikomedi a, epi li te fini trantuit ane apre lè pitit gason Osman an te pran vil kapital Nikomedi a nan fen yon syèj katran an 1337. Nimewo trantuit la reprezante “leve kanpe,” epi premye pa Osman te fè lè li te pran teritwa a te make leve kanpe Islam tik la. Nan premye etap sa a ki dire trantuit ane, yon syèj “katran” make konklizyon an. Nan dènye etap san senkant ane yo, imilyasyon an rive, epi katran apre, an 1453, yo pran kapital Wòm lès la.

Kit se swa Tik Otoman yo an 1453, oswa pitit gason Ousman an ki te pran ni Nikomedi an 1337 ni Nise an 1331, nan tout twa ka sa yo, chak vil kapital te sèvi, nan yon moman nan listwa, kòm kapital Wòm lès la. Tout twa liy yo ap idantifye konkèt Wòm lès la. Chak nan twa liy sa yo idantifye Islam k ap konkeri dabò teritwa a epi apre sa kapital Wòm lès la. Non tout twa kapital yo se menm non ak non teritwa a. Chak nan twa liy sa yo gen pèsonaj istorik alfa ak omega ki diferan. Pandan yo ap idantifye yon relasyon ant legliz ak leta ansanm ak imilyasyon pa Islam ni anperè a ni anperatris la, imilyasyon pwofetik la mare liy pa yo ansanm ak Wòm lwès la, ki te imilye tou pa Konstanten Gran an lè li te chwazi Konstantinòp olye vil Wòm nan an 330. Imilyasyon final Wòm lwès la te rive an 476 avèk dènye anperè a, epi depi lè sa a li te kontinye deperi avèk anpil rapidite.

Lwès Wòm, an relasyon ak lès Wòm, te legliz la; lès la te leta a. Imilyasyon nan kòmansman an an 330, apre sa imilyasyon an 476, epi answit an 782, epi ankò an 1449. Yon liy imilyasyon ki kòmanse ak divizyon yon wayòm, ki swiv an 476 pa imilyasyon pèdi anperè a, e kidonk anpi a, sèlman pou sa vin swiv pa Islam ki pote imilyasyon, dabò sou teritwa lès la an 782, epi answit sou kapital lès la an 1453.

Islam nan pwofesi Bib la mete an limyè liy Wòm lès la ansanm ak liy Wòm lwès la, epi limyè Islam ap pwodui jodi a an akò ak limyè fondamantal Islam te ye pou pyonye Millerit yo, men li ale byen pi lwen pase sa. Tan eprèy la ki te kòmanse an 2024 ak kesyon kiyès ki “vòlè nan pèp ou a ki etabli vizyon an” te alfa peryòd eprèy la, epi kounye a, nan fen peryòd eprèy la, limyè ki soti nan

sijè Islam nan Revelasyon chapit nèf la ajoute temwen sou Wòm lwès la ak Wòm lès la ki pa t janm evalye jis rive nan dènye jou aktyèl sa yo.

Liy pwofetik Islam yo, jan yo reprezante nan chapit nèf rive onz, reyini liy istwa ki chita nan vèsè dis rive sèz nan Danyèl onz, lè yo bay temwayaj ki konekte ak liy ki deja anba diskisyon nan atik sa yo. Men, andedan ilustrasyon pwofetik leve Islam nan, genyen tou leve ni mouvman Millerit yo ni mouvman san karannkat mil yo. De peryòd katran, ki tabli fèmman anndan e kòm yon pati nan pwofesi tan ki nan Revelasyon nèf, bay temwayaj pou kat ane ki soti 1840 rive 1844. An 1844, pa gen tan pwofetik ankò; konsa, peryòd senbolik katran an defini pa karakteristik pwofetik li yo, pa pa tan. Premye peryòd katran an idantifye Islam k ap konkeri Nikomedi, ansyen kapital lès Women an, an 1337, trantuit ane apre papa li te fin konkeri teritwa a. Dezyèm kat ane yo idantifye imilyasyon chèf politik ak relijye lavil Wòm lès la an 1449, yon bagay Islam te lakòz; epi twazyèm kat ane yo idantifye yon manifestasyon gloriye pouvwa Bondye, lè zanj ki te klere tè a avèk glwa li a te desann 11 dawou 1840.

Istwa Millerit premye ak dezyèm zanj lan annamoni ak istwa twazyèm zanj lan pandan sele san karannkat mil yo. Dènye travay sele sa a se efasman peche a; se inyon Divinite ak limanite, epi li fèt pandan yon lagè Islam ap pote.

Li louvri twou san fon an; epi yon lafimen leve soti nan twou a, tankou lafimen yon gwo fou; epi solèy la ak lè a vin fè nwa poutèt lafimen twou a. Epi soti nan lafimen an, krikèt parèt sou tè a; epi yo te resevwa pouvwa, menm jan ak eskòpyon ki sou tè a gen pouvwa. Epi yo te bay yo lòd pou yo pa fè zèb tè a okenn mal, ni okenn bagay vèt, ni okenn pyebwa; men sèlman moun sa yo ki pa gen so Bondye a sou fwon yo. Revelasyon 9:2–4.

Akonplisman pafè chak pwofesi se nan dènye jou yo; konsa pasaj sa a ap idantifye sele san karannkat mil yo. Pwofesi sou Islam nan Revelasyon nèf la bay kle istorik la pou mete ansanm ilustrasyon ki pi konplè sou pouvwa ki etabli vizyon an, nan istwa ki te rive nan pik li 11 out 1840, lè Islam te vin kenbe an fren. Depi pwen sa a, temwayaj Revelasyon nèf la te pwolonje rive nan chapit dis ak istwa premye ak dezyèm zanj yo. Apre sa, nan chapit onz, twazyèm malè a rive toudenkou nan lwa dimanch lan, ki se lè gwo rèl twazyèm zanj lan kòmanse. Chapit nèf la se kle Islam nan pou òganize monte ak tonbe wayòm yo jan sa prezante nan Danyèl ak Revelasyon an. Chapit dis ak onz yo idantifye eksperyans san karannkat mil vyèj saj yo. Chapit nèf la idantifye senbòl ki etabli vizyon ekstèn lan, epi chapit dis ak onz yo idantifye vizyon entèn lan ki asosye ak suiv Ti Mouton an antre nan Kote ki Trè Sen an.

Revelation chapit dis iivè avèk Kris kòm zanj pisan an ki desann avèk yon ti liv ouvè. Evènman sa a te akonpli 11 dawout 1840 nan konklizyon pwofesi Revelasyon nèf la ki idantifye twasan katrevendizan e kenz jou. Revelasyon dis idantifye istwa a apati lè sa a jouk mesaj la te vin anmè nan lestomak Jan le 22 oktòb 1844. Katran yo soti 1840 rive 1844 kòmanse avèk rive premye zanj lan epi yo fini avèk rive twazyèm zanj lan. Katran sa yo ki te swiv apre akonplisman 11 dawout 1840 la te tipifye pa katran ki soti 27 jiyè 1449 rive 1453 nan kòmansman twasan katrevendizan e kenz jou yo. Toude peryòd katran sa yo aliyen avèk katran syèj Nikomedi a depi 1333 rive 1337. Senbolikman, Wòm lès la te konkeri pa Islam twa fwa. Premye a se te nan syèj Nikè a an 1331,

apre sa syèj Nikomedi a pandan katran an 1337, epi ansuit syèj Konstantinòp la an 1453.

Dyokletyen te divize Wòm legalman an lès ak lwès an 293, epi Konstanten te divize Wòm pwofetikman an lès ak lwès an 330. An 395, lè anperè Teodoz I te mouri, anpi a te divize fòmèlman e pou tout tan, lè li te lègue lès la ak lwès la bay de pitit gason li yo. Legliz katolik la te divize an lès ak lwès an 1054 nan “gran chism” nan. Divizyon an te fèt gradyèlman, menm jan ak degradasyon ki te swiv la. Divizyon an rete jouk jounen jodi a menm. Nan senkant ane apre dat sa a, legliz lwès la nan Wòm te kòmanse apeprè de san ane kwazad kont Islam. Wòm lwès la te tonbe lè li te pèdi dènye anperè li an 476. Wòm lès la te tonbe an 1453. Wòm papal la te tonbe an 1798. Wòm payen an te divize an lès ak lwès an 293, 330 ak 395. Wòm papal la te divize an lès ak lwès an 1054. Sè White idantifye leve ak tonbe wayòm yo kòm yon pwen referans prensipal nan etid Pawòl Bondye a.

Wayòm ki parèt nan limyè istwa a apati chapit nèf Revelasyon an ranfòse agiman an ke se Wòm ki tabli vizyon an. Koneksyon pwofetik ki genyen ant Islam ak san karant-kat mil yo se prèv ke mesaj kri minwi a, ki te prefigire pa Kris k ap antre Jerizalèm monte sou yon bourik, reprezante pa yon pwofesi tan ki te kòmanse nan epòk premye malè a, ki te kontinye nan dezyèm pati pwofesi a nan dezyèm malè a, epi ki te rive nan akonplisman li pandan istwa katran an kote mouvman Millerit premye ak dezyèm zanj yo te kòmanse avèk akonplisman menm pwofesi sa a. Pwofesi a te kòmanse avèk senbòl “trantuit ak de ane” yo (1299 ak 1301) k ap make leve Islam la, epi li te fini avèk senbòl “trantuit ak de ane” yo (1838 ak 1840) k ap make leve Millerit yo.

An 1844, nan konklizyon peryòd katran Millerit yo ki te prefigire pa syèj 1333 rive 1337 la, ak 1449 rive jouk nan syèj 1453 la, tan pwofetik pa t dwe aplike ankò. Leve drapo san karannkat mil yo konekte dirèkteman ak pwofesi kote Islam leve.

Juda, se ou menm frè w yo pral fè lwanj: men ou va sou kou ènmi ou yo; pitit gason papa w yo va bese tèt devan ou. Juda se yon pitit lyon: soti nan bèt ou te pran an, pitit mwen, ou moute; li bese kò l, li kouche tankou yon lyon, tankou yon gran lyon; ki moun ki va leve l? Baton wayal la p ap kite Juda, ni chèf lalwa a p ap sòti ant pye li, jouk Silo vini; epi se bò kote li pèp yo va rasanble. Li mare ti bourik li a ak pye rezen an, ak ti bourik femèl li a ak pi bon pye rezen an; li lave rad li nan diven, ak rad sou li nan san rezen yo: Je l yo va wouj ak diven, e dan li yo va blan ak lèt. Jenèz 49:8–12.

San karant-kat mil yo a reflete karaktè Kris la avèk pèfeksyon, epi Kris la se, pami lòt reprezantasyon senbolik yo, “pye rezen chwazi a.” Nan Jenèz 16:12, Izmayèl idantifye kòm yon nonm “sovaj”.

Li pral yon nonm sovaj; men li va leve kont tout moun, e men tout moun va leve kont li; epi li va rete anfas tout frè li yo.

Mo tradui kòm “sovaj” la se bourik sovaj Arabi a. Reprezantan Kris yo nan dènye jou yo monte sou mesaj bourik sovaj Arabi a, bourik Kris la te monte lè Li t ap antre Jerizalèm, bourik ki finalman pale apre Balaram te frape l pou twazyèm fwa. Mesaje ki te pwoklame mesaj ki te bay premye mesaj zanj lan fòs an 1840 la pa t wè yon pwofesi san senkant ane ki te enpòtan e ki te gen rapò dirèk nan istwa pwofetik menm kote mesaj ki te bay mouvman an fòs la te chita. Yo pa t wè

de peryòd katran nan menm pwofesi tan sa a ki te prefigire istwa 1840 rive 1844 la. Lyon branch fanmi Jida a kounye a ap louvri limyè ki soti nan “ansyen chemen yo” ki pa t janm wè anvan, e se yon limyè ki ann amoni ak limyè sa a ki ap louvri depi 31 Desann 2023. Li retire tout dout sou kestyon si se Islam ki frape Nashville. Limyè a klere senbòl Wòm nan, konsa li vin tounen yon deklarasyon omega pou kontwovès alfa a an 2024 sou vòlè pèp ou a, e li se tou senbòl omega agiman an sou menm senbòl sa a nan istwa Millerit la. Li idantifye ke Islam nan pwofesi tan Revelasyon nèf la se mesaj ekstèn lan pandan istwa entèn tan sele san karannkat mil yo. Nou gen tan ap anseye verite sa a depi kèk tan, men kounye a sa ka demontre sou yon sèl liy ki kòmanse nan Revelasyon nèf epi ki fini nan Revelasyon onz. Twazyèm peryòd katran ki konekte ak pwofesi tan Islam nan, ki te akonpli soti 1840 rive 1844, ilistre tan sele san karannkat mil yo. Pa gwo tranblemanntè Revelasyon onz la, san karannkat mil yo leve kòm yon banyè.

Nan Ezekyèl trant-sèt, leve pèp Bondye a kòm yon lame se yon pwosesis an de etap ki te deja tipifye pa kreyasyon Adan. Premyèman, Adan te fòme ak tè ajil; apre sa, Kris te soufle nan li souf lavi a. Nan Ezekyèl, premye pwofesi a fòme kò mò yo, men yo toujou rete mouri. Apre sa, kat van yo soufle sou kò yo, epi yo leve kanpe kòm yon lame pisan. Chif trant-uit ak karant la reprezante de etap sa yo.

Nou pral kontinye bagay sa yo nan atik ki vin apre a.

Apre sa, te gen yon fèt Jwif yo; epi Jezi moute Jerizalèm. Kounye a, nan Jerizalèm, bò pòtay mouton yo, te gen yon pisin yo rele nan lang ebre Bethesda, ki te gen senk galri. Nan sa yo te kouche yon gran foul moun malad: avèg, enfim, manchòt, moun ki te seche, ki t ap tann brase dlo a. Paske, nan yon sèten sezon, yon zanj te desann nan pisin nan epi li te brase dlo a; lè sa a, premye moun ki te antre apre dlo a te fin brase a, li te geri kèlkeswa maladi li te genyen. Te gen la yon nonm ki te gen yon maladi depi trantuit ane. Lè Jezi wè l kouche la, epi li konnen li te deja gen anpil tan nan kondisyon sa a, li di l: Èske ou vle geri? Nonm enfim nan reponn li: Mèt, mwen pa gen pèsenn, lè dlo a brase, pou mete m nan pisin nan; men pandan m ap vini, yon lòt desann anvan mwen. Jezi di l: Leve, pran kabann ou, epi mache. Menm lè a, nonm nan te geri; li pran kabann li, epi li mache. Jou sa a menm te jou repo a. Jan 5:1–9.

Kounye a, leve, mwen te di, epi travèse ravin Zerèd la. Epi nou te travèse ravin Zerèd la. Tan nou te pran depi Kadèch-Baneya jouk lè nou te fin travèse ravin Zerèd la, te trantuit ane; jiskaske tout jenerasyon gason lagè yo te disparèt nèt nan mitan kan an, jan Seyè a te sèman yo a. Detewonòm 2:13, 14.